

UZASADNIENIE

J. M. został oskarżony o to, że w dniu 23 marca 2016 roku w Ł., będąc prawomocnie skazanym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 4 sierpnia 2014 roku, sygn. akt II K 34/14 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości, znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,28 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu prowadził pojazd mechaniczny marki O. (...) o numerze rejestracyjnym (...) tj. o czyn z art. 178a § 1 i § 4 k. k.

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu dodając w jego opisie po słowie „prowadził” słowa „w ruchu lądowym”, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 i § 4 k. k. i na podstawie art. 178a § 4 k. k. w zw. z art. 37a k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie oraz na podstawie art. 42 § 3 k. k. w zw. z art. 42 § 2 k. k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 6 lat z wyłączeniem pojazdów, do prowadzenia których niezbędne jest prawo jazdy kategorii T.

Wyrok Sądu Rejonowego został zaskarżony w zakresie dotyczącym rozstrzygnięcia o karze apelacją przez prokuratora, który zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i mający wpływ na jego treść poprzez błędne przyjęcie, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, wskazany w treści art. 42 § 3 k.k., pozwalający na odstąpienie od orzeczenia wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k. k. zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio, podczas gdy prawidłowa analiza stanu faktycznego prowadzi do wniosku, iż w niniejszej sprawie nie zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, wskazany w treści art. 42 § 3 k.k. Prokurator podniósł również zarzut rażącej niewspółmierności kary, polegający na orzeczeniu wobec oskarżonego J. M. kary 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie, bowiem nienależycie uwzględnia ona stopień społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu oraz nie spełnia celów zapobiegawczych i wychowawczych, a także potrzeb w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W konkluzji apelacji prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie wobec J. M. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczenie środka karnego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora nie była zasadna.

Zgromadzony w postępowaniu pierwszoinstancyjnym materiał dowodowy jest kompletny, nie wymagał uzupełnienia i dawał w pełni podstawę do dokonania właściwych ustaleń faktycznych. W pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy prawidłowo wykazał w oparciu o jakie dowody przyjął dokonane ustalenia oraz z jakich przyczyn uwzględnił określone dowody bądź też odmówił im wiarygodności. Ocena zgromadzonego materiału dowodowego i poczynionych na jego podstawie ustaleń faktycznych jest kompleksowa. Opiera się na zasadzie swobodnej oceny dowodów przy uwzględnieniu zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera żadnych błędów natury faktycznej i logicznej.

Jak wynikało z zeznań T. J. oraz wyjaśnień oskarżonego w dniu 23 marca 2016 roku funkcjonariusze policji T. J. i R. K. pełniąc służbę patrolową na terenie Ł. zatrzymali do kontroli drogowej samochód marki O. (...) nr rej. (...) prowadzony przez oskarżonego J. M.. Funkcjonariusze poddali oskarżonego badaniom alkosensorem o godz. 8.16, 8.34, 9.35 i 9.36, które wykazały, że u oskarżonego stwierdzono odpowiednio 0,29 mg/l, 0,27 mg/l, 0,15 mg/l i 0,15

mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, czego dowodem były protokół użycia alkometru, świadectwo wzorcowania oraz opinia sądowo-lekarska.

Oskarżony J. M. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu wyjaśniając, że w dniu poprzedzającym zdarzenie spożył 1 litr piwa. Kierując następnego dnia był przekonany, że jest trzeźwy. Oskarżony wyjaśnił, że żałuje tego, co zrobił.

Wobec powyższych ustaleń Sądu Rejonowego nie ulega wątpliwości stwierdzenie, iż oskarżony J. M. kierując samochodem znajdował się w stanie nietrzeźwości, który to stan według przepisu art. 115 § 16 k.k. zachodzi wtedy, gdy zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila lub prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.

Zarzucane oskarżonemu zachowanie stypizowane jest w przepisie art. 178a § 1 i 4 k.k., zgodnie z którym odpowiedzialności karnej podlega ten, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym. Na podstawie § 4 tego artykułu odpowiadać będzie sprawca czynu określonego w § 1, jeśli był on wcześniej prawomocnie skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo za przestępstwo określone w art. 173, 174, 177 lub art. 355 § 2 popełnione w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego albo dopuścił się czynu określonego w § 1 w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczonego w związku ze skazaniem za przestępstwo.

Oskarżony J. M. został wcześniej skazany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 4 sierpnia 2014 roku w sprawie II K 34/14 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby, oddany pod dozór kuratora, a także orzeciono wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat. Wyrok ten uprawomocnił się 11 sierpnia 2014 roku i słusznie stał się podstawą do przypisania oskarżonemu przez Sąd meriti przestępstwa z art. 178a § 4 k. k. za czyn popełniony w dniu 23 marca 2016 roku.

Odnosząc się do podniesionego przez skarżącego prokuratora zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych należy zważyć, iż Sąd Rejonowy w zakresie dotyczącym przyjęcia, iż w przedmiotowej sprawie zachodzi wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami, wskazany w treści art. 42 § 3 k.k., nie dopuścił się błędu i słusznie uznał, iż orzeczenie zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio pozbawiłoby oskarżonego możliwości wykonywania dotychczasowej pracy zarobkowej i jako skutek popełnienia występku przy nieznacznym przekroczeniu dopuszczalnej granicy stanu stężenia alkoholu we krwi skutkowałoby orzeczeniem rażąco surowego, eliminacyjnego środka karnego. Prowadzenie gospodarstwa rolnego nie jest zwykłym wykonywaniem pracy zarobkowej. Oskarżony prowadzi gospodarstwo samodzielnie nie mogąc liczyć na pomoc innych osób. Orzekając zakaz kierowania pojazdami mechanicznymi należy brać pod uwagę także postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy prawidłowo uwzględnił sytuację zawodową i materialną oskarżonego, a także fakt, iż od czasu poprzedniego kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości upłynął długi okres czasu, w którym oskarżony przestrzegał porządku prawnego. Zgodzić się należy z argumentem przytaczanym przez prokuratora, iż pora dnia, w czasie której oskarżony dopuścił się popełnienia przestępstwa, tj. godziny poranne, jest okolicznością obciążającą oskarżonego. Jednak fakt, iż Sąd meriti nie uwypuklił jej w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku nie oznacza, że nie uwzględnił jej przy orzekaniu. Podniesione w apelacji zarzuty błędu w ustaleniach faktycznych sprowadzają się w istocie rzeczy do odmiennej, niż dokonana przez Sąd Rejonowy, oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a tym samym stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

Przy orzekaniu środka karnego należy zwrócić także uwagę na konieczność zachowania związku między zakresem orzeczanego zakazu, a rodzajem pojazdu jakim poruszał się sprawca. Nie ulega wątpliwości, iż w zakresie orzeczenia o zakazie prowadzenia pojazdów mechanicznych w pierwszej kolejności powinno wchodzić uprawnienie do

prowadzenia pojazdu tego rodzaju, którym sprawca dopuścił się przestępstwa. Orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych innego rodzaju niż ten, do którego należał pojazd prowadzony przez sprawcę, pozostaje w oczywistej sprzeczności z istotą tego zakazu i stanowi rażącą obrazę przepisu art. 42 k.k. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2014 r., III KK 461/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2007 r., III KK 437/06, OSNKW 2007/Nr 3, poz. 29).

Orzeczonej wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym z wyłączeniem pojazdów, dla których prowadzenia wymagane jest posiadanie prawa jazdy kategorii T w realiach przedmiotowej sprawy uznać należy za rozstrzygnięcie sprawiedliwe, które z jednej strony wyeliminuje oskarżonego z grona kierowców wszelkich pojazdów na odpowiednio długi okres, a z drugiej umożliwi oskarżonemu dalsze prowadzenie gospodarstwa rolnego i korzystanie w pracy z ciągnika rolniczego, gdzie z powodu znacznie rzadszego korzystania niż z samochodu oraz pokonywania krótszych odległości podczas jedynie lokalnych dojazdów zagrożenie dla innych uczestników ruchu drogowego jest zdecydowanie mniejsze.

Trafne było również orzeczenie przez Sąd Rejonowy wobec oskarżonego zamiast kary izolacyjnej kary wolnościowej, która będzie dla niego odpowiednio dolegliwa. Zgodnie z treścią przepisu art. 37a k.k. Sąd zamiast kary pozbawienia wolności ma możliwość orzeczenia grzywny albo kary ograniczenia wolności, jeśli ustawa przewiduje zagrożenie karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat. Orzeczonej przez Sąd meriti kara za przestępstwo z art. 178a § 4 k.k. w wysokości 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie stanowi trafną reakcję prawno-karną. Sąd Rejonowy słusznie uznał za okoliczności łagodzące przyznanie się oskarżonego do zarzutu, prowadzenie ustabilizowanego trybu życia, złożenie szczerych wyjaśnień oraz wyrażenie żalu i skruchy z powodu swojego zachowania. Sąd I instancji w wyrokowaniu uwzględnił również stan nietrzeźwości oskarżonego, który w chwili popełnienia czynu nie był znaczny i minimalnie przekraczał ustawowy próg. Słusznie zaliczono do okoliczności obciążających wcześniejszą karalność oskarżonego, co zostało podkreślone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Kara w orzeczonej wymiarze odniesie pożądane skutki z punktu widzenia zasad prewencji indywidualnej i ogólnej, a także będzie dostatecznym sygnałem pozwalającym na ukształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa. Sąd Rejonowy zważył również na okoliczności takie jak stopień winy oskarżonego, który zdawał sobie sprawę z bezprawności swojego zachowania, karygodność popełnionego czynu oraz poziom jego społecznej szkodliwości.

Orzeczonej wobec J. M. kary nie można uznać za zbyt pobłażliwą.

Wymierzoną karę oraz orzeczonej środek karny należało uznać za realną i wystarczająco dolegliwą dla oskarżonego, co skutkowało utrzymaniem zaskarżonego wyroku w mocy.

Z uwagi na nieuwzględnienie apelacji prokuratora na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. kosztami postępowania odwoławczego należało obciążyć Skarb Państwa.